Teitl: Cymdeithas Aml-Gred (aml-ffydd) Cymru Rhan 2

Teitlau	Eglwys Gymunedol Tywi	Iddewiaeth yng Nghymru	Sikiaeth yng Nghymru
Rhesymeg	**YMWADIAD:** Mae'r Nodiadau i Athrawon wedi'u diweddaru er mwyn gallu defnyddio'r adnodd drwy Gwricwlwm i Gymru. Wedi dweud hynny, mae cynnwys yr erthyglau wedi'i archifo ac nid yw'r wybodaeth wedi'i diweddaru. Mae'r erthyglau yn cael eu cadw ar y wefan gan fod y cynnwys yn parhau i fod yn berthnasol i Gwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg. **Pedwar diben 'Cwricwlwm i Gymru - Cwricwlwm am Oes'** **Drwy ddysgu am Gymdeithas Aml-Gred (aml-ffydd) Cymru fel rhan o'u gwersi addysg Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, bydd cyfleoedd i ddysgwyr ddatblygu yn:** • Ddysgwyr uchelgeisiol, galluog sy'n gallu egluro'r syniadau a'r cysyniadau maen nhw'n eu dysgu; • Unigolion iach a hyderus sydd â gwerthoedd cadarn ac sy'n sefydlu eu credoau ysbrydol a moesol; • Cyfranogwyr mentrus, creadigol sy'n rhoi o'u hegni a'u sgiliau er budd pobl eraill; • Dinasyddion moesol, dysgedig a fydd yn ymgysylltu â materion cyfoes yn seiliedig ar eu gwybodaeth a'u gwerthoedd. **Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg yn y Cwricwlwm i Gymru** Drwy ddarllen a defnyddio'r erthyglau yn eu gwersi Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, caiff dysgwyr gyfleoedd i: • Ymgysylltu â chwestiynau athronyddol a thyngedfennol, a'u harchwilio • Ymgymryd ag ymholiadau ac ymgysylltu â ffynonellau o ddoethineb ac athroniaethau • Datblygu a mynegi eu safbwyntiau dysgedig eu hunain • Defnyddio eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth am safbwyntiau byd-eang crefyddol a heb fod yn grefyddol i feddwl yn feirniadol am eu gwerthoedd eu hunain • Archwilio'r ffyrdd mae argyhoeddiadau athronyddol crefyddol a heb fod yn grefyddol wedi dylanwadu ar brofiad dynol drwy gydol hanes • Gwerthuso amrywiaeth o ffynonellau crefyddol a heb fod yn grefyddol a defnyddio tystiolaeth ohonynt i ymgysylltu â materion moesegol a moesol • Archwilio credoau ac arferion pobl yn eu cymuned, yng Nghymru ac yn y byd ehangach ac ymateb yn sensitif iddynt • Datblygu gwerthoedd cadarn a sefydlu eu credoau moesol a'u hysbrydolrwydd • Trafod eu persbectifau eu hunain a phersbectifau eraill, a myfyrio arnynt		

Teitlau	Eglwys Gymunedol Tywi	Iddewiaeth yng Nghymru	Sikiaeth yng Nghymru
	Y lens Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg Drwy ddarllen a defnyddio'r erthyglau yn eu gwersi Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, caiff dysgwyr gyfleoedd i archwilio amrywiaeth o gysyniadau yn ymwneud â Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg drwy'r **is-lensys isod:** • Chwilio am ystyr a diben; • Y byd naturiol a phethau byw; • Hunaniaeth a pherthyn; • Awdurdod a dylanwad; • Perthnasoedd a chyfrifoldeb; • Gwerthoedd a moeseg; • Taith bywyd; *Noder bod Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg yn cael eu pennu'n lleol drwy faes llafur cytunedig. Mae gan bob awdurdod lleol ei faes llafur cytunedig ei hun ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg y mae'n rhaid i ysgolion ei ystyried. Mae pob maes llafur sydd wedi'i gytuno wedi ystyried fframwaith y Cwricwlwm i Gymru a chanllawiau Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg y cyfeirir atynt uchod ac isod. **Dolenni Defnyddiol:** **Canllawiau Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/designing-your-curriculum/#religion,-values-and-ethics-guidance** **Canllawiau Dyniaethau Hwb - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities** **Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/statements-of-what-matters/** **Themâu Trawsgwricwlaidd - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/designing-your-curriculum/#cross-cutting-themes**		

Teitlau	Eglwys Gymunedol Tywi	Iddewiaeth yng Nghymru	Sikiaeth yng Nghymru
Geirfa allweddol	Cyfoes - rhywbeth sy’n perthyn i heddiw, nid y gorffennol. *Modern*. Traddodiadol - rhywbeth sy’n bod ers blynyddoedd lawer, hen ffasiwn. *Traditional.* Naws - teimlad, blas. *Feeling.* Byrlymus - bywiog, llawn bywyd. *Bubbly / lively.* Alpha - cwrs sy’n helpu pobl sy’n gwybod fawr ddim am y Beibl a’r ffydd Gristnogol i ddysgu am y pethau sylfaenol fel er enghraifft, Pam ddylwn i ddarllen y Beibl? Beth ydy’r Ysbryd Glân? Fel arfer bydd pobl yn cyfarfod i gael pryd o fwyd gyda’i gilydd cyn edrych ar fideo sy’n egluro’r ffydd mewn ffordd syml a bywiog, a chael trafodaeth. Mae’r cwrs yn para am nifer o wythnosau. Mae’r cwrs ar gael yn Gymraeg ac mae fersiwn arbennig ar gyfer Pobl Ifanc. Ymarferol - defnyddiol, gwneud nid jyst dweud. *Practical.* Budd-daliadau - taliadau sy’n cael eu rhoi i bobl pan maen nhw’n wynebu trafferthion ariannol mewn bywyd. *Benefits.* Gwireddu - gwneud i rywbeth ddod yn realiti. *To fulfil, to realise, to make it happen.*	Synagog – adeilad ar gyfer addoliad yr Iddewon. Gwlad aml-ffydd – gwlad sy’n cydnabod bod lle i sawl ffydd a chred. Gwlad aml-ddiwylliant – gwlad sy’n cydnabod fod lle i sawl diwylliant a ffordd o fyw. Iddewon Uniongred – un traddodiad o fewn y grefydd Iddewig sy’n cadw at holl reolau traddodiadol y ffydd. Iddewon Diwygiedig – traddodiad o fewn y grefydd Iddewig sy’n fwy parod i addasu a newid. Kosher – yr hyn sy’n addas i Iddewon ei fwyta. Shabbat – dydd addoli’r Iddewon. Kiddush – seremoni Iddewig i groesawu’r Saboth. Cheder - gwersi sylfaenol mewn Iddewiaeth a’r iaith Hebraeg.	Punjab – Yr ardal yng Ngogledd India y mae Sikhiaid yn ei hawlio fel eu mamwlad. Cyfrifiad – Arolwg o’r boblogaeth sy’n cael ei gynnal ym Mhrydain bob 10 mlynedd. Bydd y nesaf yn 2021. Nagar Kirtan - Defod Sikhaidd sy’n golygu gorymdeithio trwy’r gymuned yn canu emynau. Guru Nanak – Y Guru cyntaf a sylfaenydd Sikhaeth. Gurdwara – Y deml Sikhaidd sy’n ganolbwynt i’r gymuned Sikhaidd CYSAG – Cyngor Ymgynghorol Sefydlog Addysg Grefyddol. Y cyngor ym mhob sir sy’n goruchwylio darpariaeth Addysg Grefyddol yn ysgolion y sir honno. Kirat Karo – Un o Dri Piler Sikhaeth. Mae’n golygu dilyn bywoliaeth onest er budd yr unigolyn,y teulu a’r gymuned. Vand Chakko – Yr ail o’r Tri Piler. Mae’n golygu rhannu yr hyn sydd gennych. Nam Japo – Yr olaf o’r Tri Piler. Mae’n golygu myfyrio ar enw Duw. Guru Angad Dev – Yr ail o’r Deg Guru. Guru Granth Sahib – Prif ysgrythur Sikhaeth. Mae’n

Teitlau	Eglwys Gymunedol Tywi	Iddewiaeth yng Nghymru	Sikiaeth yng Nghymru
	Gweledigaeth - breuddwyd, rhywbeth mae person yn anelu ato. *Vision.*		cael ei ystyried fel y Guru byw terfynol a thragwyddol.
Geiriau chwilio	Helter skelter Crazy golf Eglwys gymunedol Bowlio deg Grwpiau bywyd Xcel Banc bwyd Towy	Uniongred Diwygiedig Holocost Synagog Kosher Cheder Kiddush Shabbat	Sikhaeth Sikhiaid Cymuned Dathlu Gorymdaith Caerdydd Gurdwara Hiliaeth Diwylliant Deg Guru
Tasgau dosbarth	Tasgau estynedig sy’n gofyn i’r disgyblion i ddefnyddio’r 3 erthygl, cyfeirio at gredoau/dysgeidiaethau ac arferion crefyddol wrth ymateb i gwestiynau sylfaenol/crefyddol.		

Teitlau	Eglwys Gymunedol Tywi	Iddewiaeth yng Nghymru	Sikiaeth yng Nghymru
Tasgau ymestynnol	1. Mae Eglwys Gymunedol Tywi wedi ceisio gweithredu ar ei ffydd yn ymarferol a helpu pobl eraill. Enghraifft arall o hyn ydy Capel Minny Street, sydd wedi agor yng Nghaerdydd, caffi sy'n croesawu ac yn ceisio helpu'r rhai sy'n dioddef gyda dementia, a'u teuluoedd. Ewch ati mewn grwpiau bach i feddwl sut y gallai eglwysi/capeli Cymru heddiw wneud rhywbeth ymarferol i helpu, hyd yn oed os ydyn nhw'n eglwysi bach. Gwnewch ychydig o waith ymchwil ar y we i weld beth mae eglwysi eraill yn ei wneud. 2. Gwnewch ychydig o ymchwil ar y We a chwilio am adnodau o'r Beibl sy'n dweud y dylen ni helpu pobl eraill. Os ydych chi'n darganfod geiriau ddywedodd Iesu, ysgrifennwch nhw mewn coch. 3. Ysgrifennwch baragraff yn disgrifio beth sy'n wahanol wrth i eglwys gynnal addoliad mewn adeilad sydd ddim yn addoldy (ysgol neu neuadd bentref). Beth ydy'r manteision? Beth ydy'r	1. 'Stori garu'r flwyddyn......Cosb oedd cwympo mewn cariad'. Dyma froliant y ffilm Solomon a Gaenor. Ymchwiliwch i agwedd pobl tuag at yr Iddewon adeg yr helynt yn ardal Tredegar yn 1911. 2. Ewch ati i chwilio am hanes yr Iddewon yn eich ardal chi. I ba raddau yr oeddent yn siopwyr a phobl lwyddiannus ym myd busnes. 3. Y mae llawer o adeiladau o bwys hanesyddol yng Nghymru wedi cael eu symud i Amgueddfa Werin Sain Ffagan. Ysgrifennwch lythyr atynt yn dadlau dros symud synagog Merthyr Tudful yno. 4. Pa agweddau o Iddewiaeth y mae Iddewon yng Nghymru yn ceisio eu cadw'n fyw? Beth am ddefnyddio tri is-deitl:- Crefydd, Diwylliant, Ffordd o fyw. Cofiwch gyfeirio at synagogau byw Cymru. 5. Ag eithrio Cristnogaeth, i ba raddau mae	1. Ymchwiliwch fwy i gefndir Sikhaeth ac i'w prif gredoau. 2. Trafodwch pa un o Dri Piler Sikhaeth yw'r pwysicaf i greu cymuned gwerth byw ynddi.. 3. Mae Hardev Kaur yn canmol addysg am gael gwared ar lawer o broblemau fel hiliaeth. Trafodwch sut y gall addysg helpu i greu cymuned lle mae croeso i bawb. 4. Pam mae Cymru yn cael ei chanmol fel lle i bobl o grefyddau a diwylliannau gwahanol fyw ynddi? 5. Beth yn eich tyb chi yw ystyr neges Neeta Baicher bod yn rhaid dysgu sut mae bod yn fod dynol gyntaf cyn bod yn ddim byd arall?

Teitlau	Eglwys Gymunedol Tywi	Iddewiaeth yng Nghymru	Sikiaeth yng Nghymru
	anfanteision? Beth fyddai orau gennych chi – hen adeilad traddodiadol neu un modern? 4. 'Pregethu a dysgu pobl am y Beibl ydy gwaith eglwys – nid rhedeg Canolfan Bowlio Deg!' Sut fyddech chi'n dadlau yn erbyn person sy'n dweud hynny? Defnyddiwch fywyd Iesu fel tystiolaeth. 5. Lluniwch ddisgrifiad o'r eglwys/capel delfrydol, eglwys yr hoffech chi fynd iddi. Sut fath o addoliad? Sut fath o adeilad? Sut fath o weithgarwch (ysbrydol ac arall)?	twf crefyddau eraill yng Nghymru wedi dibynnu ar bobl yn symud i mewn er mwyn cynyddu'r niferoedd. Beth yw arwyddocad y duedd yma o ran Iddewiaeth?	
Adnoddau pellach	https://www.xcelprojectcymru.co.uk/cartref		